

13 skontrolowanych przedsiębiorców, 44 sprawdzone wzorce, 101 zastrzeżeń - to wyniki najnowszej analizy umów stosowanych przez przedsiębiorstwa energetyczne. Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów miał wątpliwości do działania wszystkich skontrolowanych przedsiębiorców

[Warszawa, 8 czerwca 2011 r.] Urząd na bieżąco sprawdza wzorce umów pod kątem występowania w nich niedozwolonych postanowień. Najnowsza kontrola dotyczyła sprzedawców i dostawców prądu - jest to pierwsze tego typu badanie przeprowadzone przez UOKiK. Raport z kontroli umów stosowanych przez 13 przedsiębiorców energetycznych pokazuje, że prawa konsumentów korzystających z ich usług nie zawsze są przestrzegane.

W tym roku Delegatura UOKiK we Wrocławiu, w ramach prowadzonej przez Urząd ogólnopolskiej kontroli, sprawdzała umowy, ogólne warunki umów oraz regulaminy stosowane przez największych przedsiębiorców energetycznych - **sprzedawców oraz dystrybutorów prądu**: Enea oraz Enea Operator z Poznania, Energa Obrót oraz Energa Operator z Gdańska, EnergiaPro z Wrocławia, Enion z Krakowa, PGE Dystrybucja z Lublina, PGE Obrót z Rzeszowa, RWE Stoen Operator oraz RWE Polska z Warszawy, Tauron Sprzedaż z Krakowa, Vattenfall Distribution Poland oraz Vattenfall Sales Poland z Gliwic. Niemal wszystkie sprawdzone umowy zawierały sprzeczne z prawem, niejednoznaczne postanowienia. **Na przebadane 44 wzorce, aż 37 zawierało nieprawidłowości. Stwierdzono 101 różnego rodzaju uchybień.** Najczęściej Prezes Urzędu kwestionowała postanowienia ograniczające odpowiedzialność przedsiębiorcy za nienależyte wykonanie umowy oraz niezamieszczanie w kontrakcie wymaganych przez prawo informacji. Dziesięciu przedsiębiorców nie określiło terminu płatności w umowie, a dwunastu - przyznało sobie jednostronne prawo do rozwiązania kontraktu z odbiorcą.

Wyłączenie odpowiedzialności za brak prądu

Wątpliwości Prezes Urzędu wzbudziły m.in. postanowienia, zgodnie z którymi przedsiębiorcy nie odpowiadają za przerwy w dostawie prądu z powodu wystąpienia m.in. strajku, ulewnych deszczy, mrozu, wichur, powołując się na siłę wyższą. W związku z tym, konsument nie może starać się o rekompensatę. Zgodnie z prawem, siła wyższa to zdarzenie nagłe, którego nie można przewidzieć. Zdaniem UOKiK, sytuacje wyjątkowe, takie jak warunki atmosferyczne, czy strajki nie zawsze mogą być uznane za siłę wyższą. Szczególnie tak nazwane nie mogą być sytuacje występujące cyklicznie i dające się przewidzieć - np. opady śniegu zimą w naszej części Europy. Stosując zakwestionowaną przez Urząd klauzulę, przedsiębiorstwa energetyczne mogą zwolnić się z odpowiedzialności nawet wtedy, gdy awariom mogły zapobiec, a konsument traci możliwość uzyskania rekompensaty za brak prądu. Takie postanowienie stosuje **sześciu** sprawdzonych przedsiębiorców. W związku z tym, Prezes Urzędu planuje wszczęć postępowania w sprawie naruszenia zbiorowych interesów konsumentów.

Bezprawne zabezpieczenie

Prezes UOKiK zakwestionowała także postanowienie, zgodnie z którym: *jeżeli dostawca stwierdzi, że ze względu na stan majątkowy odbiorcy zapłata rachunku za prąd byłaby wątpliwa, może żądać zabezpieczenia. (...) Niewykonanie (...) obowiązku zabezpieczenia upoważnia dostawcę do wypowiedzenia umowy bez zachowania terminu wypowiedzenia (...).* Zdaniem Urzędu, **nie istnieją ani podstawy prawne uzasadniające żądanie zabezpieczenia umowy**, ani przepisy zezwalające na natychmiastowe rozwiązanie jej w przypadku braku wymaganych gwarancji. Przytoczony fragment umowy **mógłby konsumentów wprowadzać w błąd co do metod, którymi może posłużyć się dostawca prądu w przypadku odbiorców mających trudną sytuację materialną**. Prezes Urzędu planuje wsząć postępowanie w tej sprawie.

Zwrot kosztów netto

We wzorcach umownych znalazło się także postanowienie określające sytuacje, w których konsument jest zobowiązany do przeprowadzenia części prac związanych z realizacją przyłączenia do sieci energetycznej - najczęściej prace te wykonuje na zlecenie konsumenta fachowiec. Rozliczenie z przedsiębiorstwem energetycznym następuje wówczas na podstawie przedstawionych faktur. Jednak, jak ustalił UOKiK, stosowane klauzule **gwarantują konsumentowi jedynie zwrot wartości netto ceny**, którą zapłacił fachowcowi. W związku z tym, konsument nie ma możliwości uzyskania pełnej rekompensaty za wykonane prace - czyli zawierającej podatek VAT. Urząd planuje skierować pozew do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów o uznanie stosowanej klauzuli za niedozwoloną.

Podwyższanie opłaty za przyłączenie

Wątpliwości Prezes Urzędu wzbudziły postanowienia, zgodnie z którymi już po zawarciu umowy, opłata za przyłączenie do sieci energetycznej mogła się zmienić. Jednocześnie - konsument nie miał możliwości zrezygnowania z kontraktu. Zgodnie z prawem, zawsze wtedy, gdy zmienia się cena świadczonej usługi, musimy mieć prawo odstąpienia od umowy. Także w tym przypadku Urząd planuje skierować pozew do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów o uznanie klauzuli za niedozwoloną.

Bezwarunkowa zapłata

Zbadane przez Urząd wzorce umów zawierają także postanowienia, które określają zasady rozliczeń za przyłączenie nieruchomości do sieci energetycznej. Zgodnie z jedną z zakwestionowanych klauzul - **konsument, który nie zgadzał się z kosztami wykonanych prac, bezwzględnie musiał najpierw je uregulować**, by nie stracić możliwości wnoszenia roszczeń. Dostawca prądu informował, że m.in. *ewentualnych roszczeń, co do wysokości zapłaty inwestor dochodzić może nie wcześniej, niż po uiszczeniu przez niego wszelkich należności wynikających z wykonania przedmiotu niniejszej umowy*. Zgodnie z prawem, **odbiorca powinien mieć możliwość weryfikacji ceny** na etapie realizacji umowy. W tej sprawie UOKiK planuje skierować pozew do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów o uznanie klauzuli za niedozwoloną.

Działania UOKiK

W wyniku przeprowadzonej kontroli Prezes Urzędu zamierza **skierować pozwy** o uznanie za niedozwolone postanowień stosowanych **przez 10 przedsiębiorstw energetycznych**, a także **wsząć 13 postępowań** w sprawie naruszenia zbiorowych interesów konsumentów.

Jednocześnie UOKiK przypomina, że w razie pojawienia się jakichkolwiek trudności konsumenci mogą liczyć na pomoc [Federacji Konsumentów](#). Ponadto przy [Urzędzie Regulacji Energetyki](#) działa [Rzecznik Odbiorców Paliw i Energii](#), który udziela pomocy

konsumentom w sporach z przedsiębiorstwami energetycznymi w zakresie niewykonania lub nienależytego wykonania umowy.

Raport z badania dostępny na stronie www.uokik.gov.pl

Małgorzata Cieloch
Rzecznik prasowy

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Departament Współpracy z Zagranicą i Komunikacji Społecznej

Plac Powstańców Warszawy 1

00-950 Warszawa

tel: 22 55 60 106

fax:22 826 11 86

malgorzata.cieloch@uokik.gov.pl

www.uokik.gov.pl

